

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

MATBAA TEKNOLOJİSİ

FORMA MONTAJ 2

Ankara, 2013

- Bu modül, mesleki ve teknik eğitim okul/kurumlarında uygulanan Çerçeve Öğretim Programlarında yer alan yeterlikleri kazandırmaya yönelik olarak öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmış bireysel öğrenme materyalidir.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. ATLAMALI MONTAJ	3
1.1. Tanımı	3
1.2. Atlamalı Montaj Yapılacak İşler	3
1.3. Sayfa Dağılımı	4
1.4. Montaj Yapmak	5
UYGULAMA FAALİYETİ	8
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	12
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	13
2. İÇ İÇE GEÇMELİ MONTAJ	13
2.1. Tanımı	13
2.2. İç İçe Geçmeli Montaj yapılacak işler	13
2.3. Sayfa Dağılımı	14
2.4. Montaj yapmak	14
UYGULAMA FAALİYETİ	19
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	23
ÖĞRENME FAALİYETİ-3	24
3. REVOLTALI MONTAJ	24
3.1. Tanımı	24
3.2. Revoltalı Montaj yapılacak işler	25
3.3. Sayfa Dağılımı	25
3.4. Montaj yapmak	25
3.4.1. Yanı Üzerine (Poza) Çevirme	26
3.4.2. Etek-Makas Çevirme	26
3.5. Forma Montajında Dikkat Edilecek Hususlar	27
UYGULAMA FAALİYETİ	29
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	33
MODÜL DEĞERLENDİRME	35
CEVAP ANAHTARLARI	36
KAYNAKÇA	37

AÇIKLAMALAR

ALAN	Matbaa Teknolojisi
DAL/MESLEK	Alan Ortak
MODÜLÜN ADI	Forma Montajı 2
MODÜLÜN TANIMI	Forma Montajı ile ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Ön koşulu yoktur.
YETERLİK	Forma montajını bilir, atlamalı montajı, iç içe geçmeli montajı, revoltalı montajı, forma montajında dikkat edilecek hususları ve yapılması gereken işlemleri öğrenmiş olacaktır.
MODÜLÜN AMACI	Genel Amaç Öğrenciler bu modül ile, gerekli ortam sağlandığında her türlü forma montajını hatasız yapabileceklerdir. Amaçlar 1. Tekniğine uygun atlamalı montaj yapabilecektir.2. Tekniğine uygun iç içe geçmeli montaj yapabilecektir.3. Tekniğine uygun revoltalı montaj yapabilecektir.4. Forma montajında dikkat edilecek hususları bilecektir.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Çizim masası, ışıklı masa, bilgisayar, yazıcı, projeksiyon, aydınlık sınıflar (gün ışığı soldan gelecek şekilde), astrolon, makat bıçağı, makas, rapido kalem, kurşun kalem, silgi, cetvel, baskı taksimat kartonu (trase), bant
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Modül içinde yer alan her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendireceksiniz. Öğretmen modül sonunda ölçme aracı (çoktan seçmeli test, doğru-yanlış testi, boşluk doldurma vb.) kullanarak modül uygulamaları ile kazandığınız bilgi ve becerileri ölçerek sizi değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili Öğrenci,

Montaj, matbaacılık sektöründe baskı öncesi aşamalardan birisidir. İşe ait kalıp kopya filmleri her renk için ayrı olmak üzere düzenlenerek şeffaf folyolar üzerine yapıştırılır. Bu folyolar kalıp çekiminde kullanılır.

Montaj, basit bir yapıştırımdan ibaret değildir. İşin özellikleri, baskı makinesi ve cilt gibi değişkenlere bağlı olarak baskı ve baskı sonrası işlemler önceden bilinerek yapılmalıdır.

Montajda yapılacak hata işin hatalı olmasına neden olur. Bu sebeple dikkatli olmak ve hassas çalışmak gerekir.

Bu modül sonunda edineceğiniz bilgi ve beceriler ile farklı özelliklerdeki forma montajlarını yapabileceksiniz.

Montaj yapımında hata kabul edilemez bir unsurdur. Yaptığımız işlerde hata payını ortadan kaldırdıkça mesleğinizle ilgili öz güveniniz artar ve daha üstün başarı gösterirsiniz. Karşılaştığınız problemlerin üstesinden gelebilmek, kendinizi geliştirerek kaliteli montaj elde edebilmek için çok dikkatli ve işinize hâkim olmalısınız.

Mesleğinizde başarılar dilerim.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Tekniğine uygun atlamalı montaj yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Atlamalı montajın tanımını ve kullanım yerlerini araştırınız.
- Bu araştırmalar için internet ortamından ve çevrenizdeki matbaa ve basımevlerine giderek burada çalışan montajcılardan yararlanabilirsiniz.
- Araştırmalar sonucu edindiğiniz bilgi ve deneyimleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

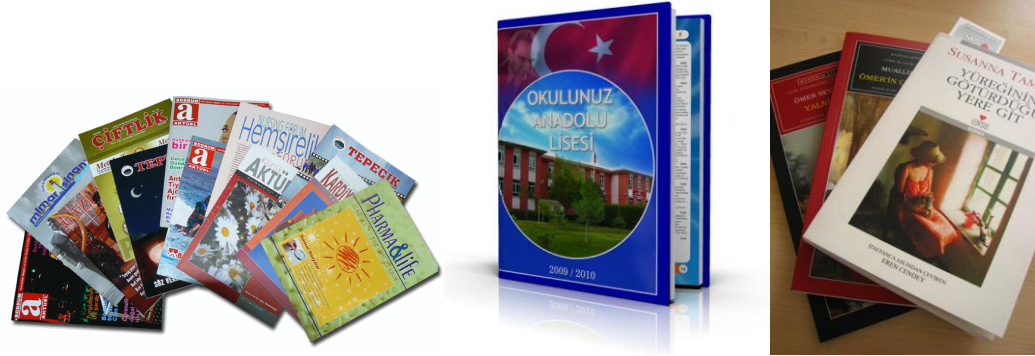
1. ATLAMALI MONTAJ

1.1. Tanımı

Bu yöntemde formanın ön yüzündeki sayfalar bir kalıp, arka yüzündeki sayfalar başka bir kalıp olacak şekilde sayfa dağılışı yapılır. Dolayısıyla ön yüz ve arka yüz olmak üzere iki ayrı montaj yapılır. Kâğıt boyutu makine baskı boyutunun yarısından daha büyük ise sayfa dağılışı bu yöntemle yapılır. Sayfa atlamalı yöneme göre montajlanıp basılan işlerin, kırma katlaması yapıldıktan sonra 1. forma en üstte, sonuncu forma en altta olacak şekilde sırayla harmanlanarak sırttan tutkal ya da tel dikiş yöntemiyle ciltlemesi yapılır.

1.2. Atlamalı Montaj Yapılacak İşler

Kitap, dergi, yıllık, katalog vb. gibi işler çok sayfalı işlerdir. Özel şartları ve avantajları olan, revoltalı ve iç içe geçmeli montajın haricindeki tüm çok sayfalı işlerde atlamalı montaj kullanılmaktadır.

Resim 1.1: Atlamalı montaj yapılacak işler

1.3. Sayfa Dağılımı

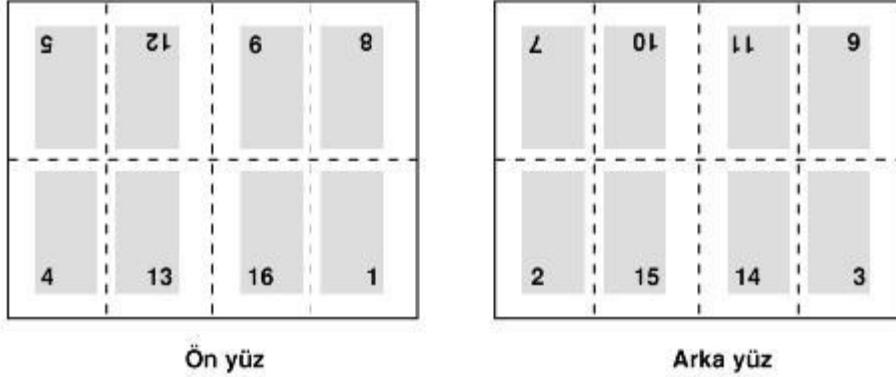
Kitap, dergi, yıllık, katalog vb. gibi işler çok sayfalı işlerdir. Kitap dergi, katalog gibi basılı işlerin montajında sayfa numaralarının belirli bir plan çerçevesinde serpiştirilmesine "montaj sayfa dağılımı" adı verilir. Forma baskısında kâğıdın önüne ve arkasına baskı yapılmaktadır. Bu baskılara "ön yüz baskı" "arka yüz baskı" adı verilir. Sayfa dağılımında işin özelliğine göre farklı yöntemler uygulanabilir.

Çoklu sayfalar genel olarak forma diye adlandırdığımız bir düzende basılırlar. Forma diye adlandırılan işlem, bir tabakanın katlanarak sayfaların üst üste gelmesidir.

Çoklu sayfa - Forma ve Montaj tanımı

Forma

Şekil 1.1: Atlamalı montaj sayfa dağılımı

1.4. Montaj Yapmak

İşlem Basamakları;

- Trase çiziminin yapılması
- Gereken sayıda montaj folyosunun hazırlanması

Uygun boyutta folyo seçilmesi gereklidir.

- **Punch deliklerinin delinmesi**

Punch zımbasının ayarlanarak her folyonon aynı ayarda delinmesi gereklidir.

- **Filmlerin düzenlenmesi**

Filmlerin renklerine göre tasnif edip filmin işsiz fazlalıklarının kesilmesi gerekir.

- **Montaj folyosunun pime takılması**

Trase, montaj masasına yapıştırılarak sabitlenir. Montaj folyosu traseye göre pime takılır. Folyoyu pime takmak çok kolay bir işlemdir. Pim kullanılmayan durumlarda folyo trase üzerine ayarlanıp bantla yapıştırılır.

- **Filmlerin yapıştırılması**

Filmlerin doğru yönleri tespit edilerek emülsiyonu yukarı bakacak şekilde yapıştırılır. Ofset baskı için hazırlanmış filmlerinin emülsiyonlu yüzünde görüntü ters olmalıdır. Bilgisayardan alınmış aydınlar çıkışlarında da tonerli yüzeyde görüntü ters olmalıdır. Ayrıca parça filmlerin kenarlarındaki boşlukların hiçbir şekilde birbiri üstüne binmemesi gerekir. Böyle bir durumda film, biraz daha kesilerek birbiri üstüne değmesi engellenmelidir. Filmlerin işli alanlarına el ile dokunmamaya özen gösterilmelidir. Film ile folyo arasında toz,

leke vb. kalmamalıdır. Montaj için gerekli olan bant önceden montaj masasının üzerine yapıştırılmalıdır. Gereken kadar bant kretuarla kesilip gene kretuarın ucuyla masa camından kaldırılarak film yapıştırılır. Bant yapıştırılırken iş alanına girmemesine dikkat edilmelidir.

➤ **Gerekilyorsa rehber ve kontrol şeritlerinin yapıştırılması**

Rehber ve kontrol şeritleri filmde varsa bu işleme gerek yoktur. Aksi halde önceden hazırlanmış rehber ve kontrol şeritleri trasede belirtilen yere yapıştırılır. Astrolon üzerine rapido kalem ile de rehberler çizilebilir. Bu çizimde trasedeki rehber yerleri esas alınır.

➤ **Baskıda gerekebilecek bilgilerin yazılması**

Baskı ustasının bilmesi gereken makas, forma ve hangi rengin montajı olduğu gibi bilgiler film üzerinde yoksa rapido kalem ile yazılır. Bu yazılar iş alanlarına gelmemeli, kalıp sarma payına ya da tıraşa gidecek kısımlara yazılmalıdır.

- **Folyonun pimden çıkarılması pim kullanılmıyorsa bantlarının sökölerek**
- **Trasenin üzerinden sökölmesi**

Tek renkli ve tek yüzlü bir işin montajı bitmiş olur.

İşimiz çok renkli bir iş ise birinci folyo yerinde kalır. Diğer renklere ait kalıp kopya filmlerinin montajına rehberlik eder. Böyle işlerde montaja hangi renkten başlanacağına doğru karar vermek gerekir.

- **İkinci folyonun pime takılması**
 - İkinci renge ait kalıp kopya filmlerinin yapıştırılması

Bu işlem yapılırken birinci rengin filmi ile ikinci rengin filminin üst üste çakışması sağlanmalı ve bu lup ile kontrol edilmelidir. Diğer dikkat edilmesi gereken hususlar yukarıda açıklanmıştır.

- Gerekiyorsa rehber ve kontrol şeritlerinin yapıştırılması
- Baskıda gerekebilecek bilgilerin yazılması
- İkinci folyonun pimden sökölmesi

Üzerine filmlerin yapıştırıldığı bu folyo diğer renklerin montajı bitene kadar düzgün bir şekilde muhafaza edilmelidir.

➤ **Üçüncü folyonun pime takılması**

Birinci rengin montajı trasenin üstünde hala sabittir.

- Üçüncü renge ait kalıp kopya filmlerinin yapıştırılması

Bu işlem yapılırken birinci rengin filmi ile üçüncü rengin filminin üst üste çakışması sağlanmalı ve bu lup ile kontrol edilmelidir. Diğer dikkat edilmesi gereken hususlar yukarıda açıklanmıştır.

- Gerekirse rehber ve kontrol şeritlerinin yapıştırılması
- Baskıda gerekebilecek bilgilerin yazılması
- Üçüncü folyonun pimden sökülmesi

Üzerine filmlerin yapıştırıldığı bu folyo diğer renklerin montajı bitene kadar düzgün bir şekilde muhafaza edilmelidir.

➤ **Dördüncü folyonun pime takılması**

Dördüncü renge ait kalıp kopya filmlerinin yapıştırılması

Bu işlem yapılırken birinci rengin filmi ile dördüncü rengin filminin üst üste çakışması sağlanmalı ve bu lup ile kontrol edilmelidir. Diğer dikkat edilmesi gereken hususlar yukarıda açıklanmıştır.

- Gerekirse rehber ve kontrol şeritlerinin yapıştırılması
- Baskıda gerekebilecek bilgilerin yazılması
- Dördüncü folyonun pimden sökülmesi

Üzerine filmlerin yapıştırıldığı bu folyo diğer renklerin montajı bitene kadar düzgün bir şekilde muhafaza edilmelidir.

➤ **Ekstra renk varsa**

- Beşinci folyonun pime takılması

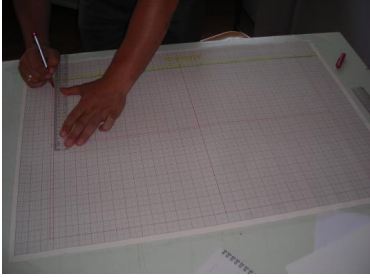
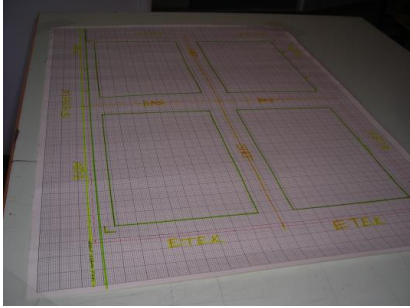
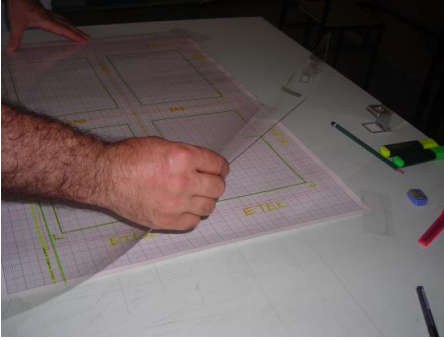
Ekstra renge ait kalıp kopya filmlerinin yapıştırılması: Bu işlem yapılırken birinci rengin filmi ile ekstra rengin filminin üst üste çakışması sağlanmalı ve bu lup ile kontrol edilmelidir. Diğer dikkat edilmesi gereken hususlar yukarıda açıklanmıştır.

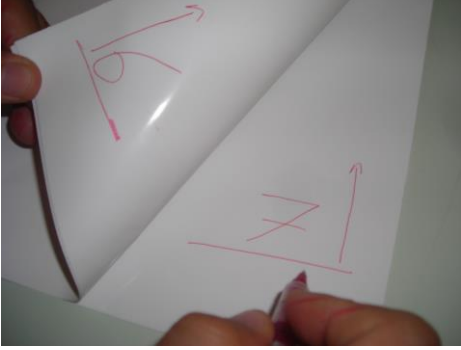
- Gerekirse rehber ve kontrol şeritlerinin yapıştırılması
- Baskıda gerekebilecek bilgilerin yazılması
- Beşinci folyonun pimden sökülmesi
- Birinci folyonun pimden sökülmesi

Böylece 4+1 renkten oluşmuş tek yüz bir işin montajı bitmiş olur. Muhafaza edilmiş diğer folyolarla birlikte kalıp birimine sevk edilir.

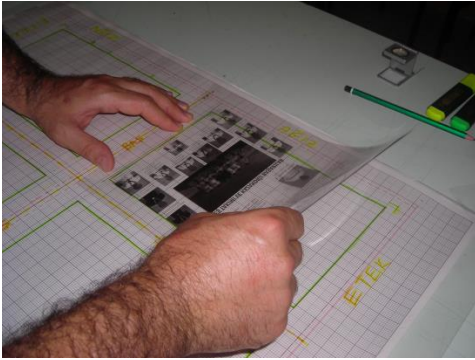
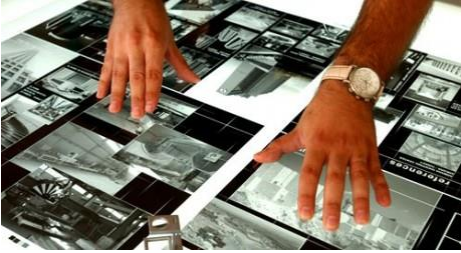
UYGULAMA FAALİYETİ

Tekniğine uygun atlamalı montaj yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İşin ölçülerine trase çiziniz.	➤ Trase montaja şablon oluşturan altlık olduğu için trasenin hatasız olmasına dikkat ediniz.
➤ Traseyi montaj masasına sabitleyiniz.	➤ Trasenin hareketsiz sabit olması üzerine yapıştıracağımız montaj folyosunun ayarlı olmasına sebep olacaktır.
➤ Trase üzerine rehberlere göre forma ön yüz için montaj folyosunu sabitleyiniz.	➤ Montaj folyosu rehberlere göre pime takarak sabitlemelisiniz.
➤ Atlamalı sayfa dağılımını yapınız.	➤ İşin maketini yaparak sayfa numaralarının yönlerine dikkat ederek yazmalısınız.

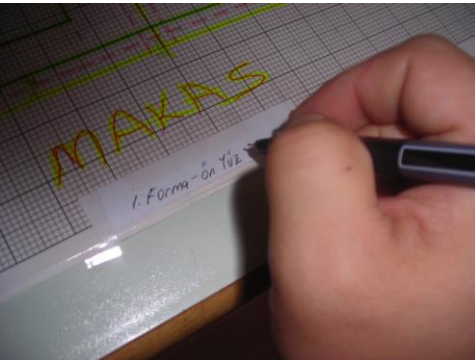

- Sayfa dağılımına göre baş ve sırt yönlerine dikkat ederek filmleri yapıştırınız.

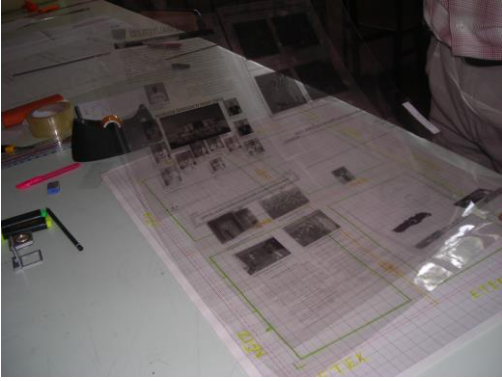
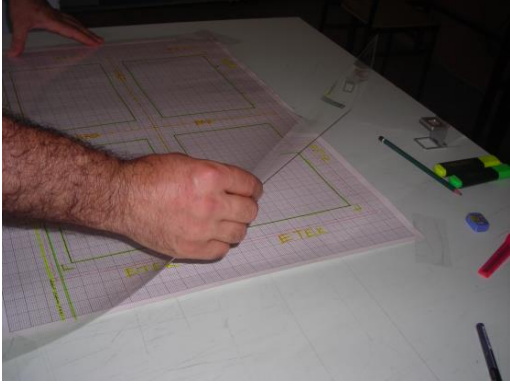

- Forma maketini açarak filmleri emülsiyon yönü, baş ve sırt yönlerine dikkat ederek yapıştırınız.

- Baskıya yardımcı olacak bilgileri yazınız.

- Montaj folyosunun işe gelmeyen bir yerine silinmeyecek şekilde forma numarası ön veya arka yüz olduğu ve renk ismi yazılmalıdır.

➤ Montaj folyosunu trase üzerinden sökünüz.	➤ Ön yüz montajı bittikten sonra işin olmadığı yerlerden tutarak folyoyu sökmelisiniz. Aksi takdirde iş olan yerlerde yağlanma ve parmak izi olabilir.
➤ Trase üzerine forma arka yüzün montaj folyosunu sabitleyiniz.	➤ Arka yüzün montaj folyosunu rehberlere göre pime takarak sabitleyiniz.
➤ Ön yüzde yaptığınız işlemleri tekrarlayınız.	➤ Yukarıda ön yüzde yapılan uygulamalar aynen tekrar edilerek arka yüzün montajını tamamlayabilirsiniz.
➤ Diğer formalar için de aynı işlemleri tekrarlayınız.	➤ Yukarıda ön yüzde ve arka yüzde yapılan uygulamalar aynen tekrar edilerek diğer formaların montajını tamamlayabiliriz.
➤ İş bitiminde son kontrolleri yapınız. ➤ Gerekiyorsa işin provasını alınız.	➤ İş bitiminde forma sayısı, filmlerin yönleri, diğer hususlara dikkat ederek son kontrolleri yapmalısınız. İmkân varsa prova baskı ile işin son hali görülmelidir.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. İşin ölçülerine trase çizdiniz mi?		
2. Traseyi montaj masasına sabitlediniz mi?		
3. Trase üzerine rehberlere göre forma ön yüz için montaj folyosunu sabitlediniz mi?		
4. Atlamalı sayfa dağılımını yaptınız mı?		
5. Sayfa dağılımına göre baş ve sırt yönlerine dikkat ederek filmleri yapıştırdınız mı?		
6. Baskıya yardımcı olacak bilgileri yazdınız mı?		
7. Montaj folyosunu trase üzerinden söktünüz mü?		
8. Trase üzerine forma arka yüzün montaj folyosunu sabitlediniz mi?		
9. Ön yüzde yaptığınız işlemleri tekrarladınız mı?		
10. Diğer formalar için de aynı işlemleri tekrarladınız mı?		
11. İş bitiminde son kontrolleri yaptınız mı?		
12. Gerekliyse işin provasını aldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise Ölçme ve Değerlendirme’ ye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Tek yüz işlerde kaç tane montaj folyosuna ihtiyaç vardır?
A) 1
B) 2
C) 4
D) Renk sayısı kadar
2. Atlamalı montaj yaparken aşağıdakilerden hangisi kullanılmaz?
A) Trase
B) Lup
C) Bilgisayar
D) Astralon
3. Atlamalı montaj yaparken aşağıdakilerden hangisi dikkate alınmaz?
A) Baş yönü
B) Sırt yönü
C) Alt yönü
D) Ağız yönü
4. Atlamalı montaj yaparken baskıya yardımcı bilgilerden hangisi yazılmaz?
A) Forma numarası
B) Firmanın adı
C) Ön veya arka yüz olduğu
D) Renk ismi
5. Atlamalı montaj yaparken aşağıdakilerden hangisi önemlidir?
A) Film emülsiyonunun yönü
B) Filmin markası
C) Filmin büyüklüğü
D) Filmin türü

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise **D**, yanlış ise **Y** yazınız.

6. () Tek yüz işlerde renk sayısı kadar montaj folyosu gereklidir.
7. () Çok renkli işlerde birinci renk montajı altlık olarak kullanılır.
8. () Filmlerin emülsiyonu aşağıya bakmalıdır.
9. () Lup kullanmaya gerek yoktur.
10. () Bant yapıştırılırken iş alanına girmemesine dikkat edilmelidir.
11. () İkinci renk filmler yapıştırılırken birinci renk filmi ile çakışmaları sağlanır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Tekniğine uygun atlamalı montaj yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İç içe geçmeli montajın tanımını ve kullanım yerlerini araştırınız.
- Bu araştırmalar için internet ortamından ve çevrenizdeki matbaa ve basımevlerine giderek burada çalışan montajcılardan yararlanabilirsiniz. Araştırmalar sonucu edindiğiniz bilgi ve deneyimleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

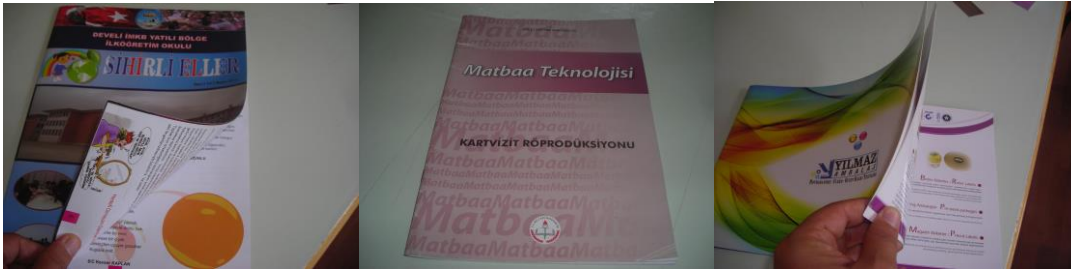
2. İÇ İÇE GEÇMELİ MONTAJ

2.1. Tanımı

Formalar basılıp katlandıktan sonra birinci formanın içine sırayla diğer formalar takılarak kapak takılıp ortadan dikilerek birleştirilir.

2.2. İç İçe Geçmeli Montaj yapılacak işler

Dergi, broşür ve kitapçık gibi işlerde, cildi kolay olduğu için tercih edilir. Bu yöntemde sayfa sayısı sınırlıdır. Bu sınır kâğıt gramajıyla ilgilidir. İnce kâğıtlarda kalın kâğıtlara göre daha fazladır.

Resim 2.1: İç içe geçmeli montaj yapılacak işler

2.3. Sayfa Dağılımı

İç içe geçmeli yöntemde sayfa dağılımı yapımında en önemli nokta iş maketi oluştururken formlar iç içe geçirildikten sonra sayfa numaralarının yazılması gerektiğidir. Aksi halde sayfa dağılımları yanlış olacaktır.

Resim 2.2: İç içe geçmeli montaj sayfa dağılımı

2.4. Montaj yapmak

İşlem basamakları;

- **Trase çiziminin yapılması**
- **Gereken sayıda montaj folyosunun hazırlanması**

Uygun boyutta folyo seçimi yapılmalıdır.

- **Punch deliklerinin delinmesi**

Punch zımbasının ayarlanarak her folyonun aynı ayarda delinmesi sağlanır.

Filmlerin renklerine göre tasnif edip filmin işsiz fazlalıklarının kesilmesi gerekir.

- **Montaj folyosunun pime takılması**

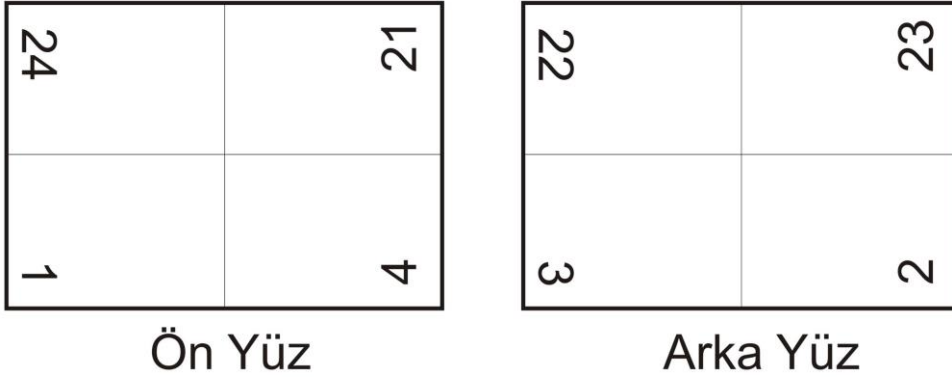
Trase, montaj masasına yapıştırılarak sabitlenir. Montaj folyosu traseye göre pime takılır. Folyoyu pime takmak çok kolay bir işlemdir. Pim kullanılmayan durumlarda folyo trase üzerine ayarlanıp bantla yapıştırılır.

➤ **Filmlerin yapıştırılması**

Filmlerin doğru yönleri tespit edilerek emülsiyonu yukarı bakacak şekilde yapıştırılır. Ofset baskı için hazırlanmış filmlerinin emülsiyonlu yüzünde görüntü ters olmalıdır. Bilgisayardan alınmış aydınlar çıkışlarında da tonerli yüzeyde görüntü ters olmalıdır. Ayrıca parça filmlerin kenarlarındaki boşlukların hiçbir şekilde birbiri üstüne binmemesi gerekir. Böyle bir durumda film biraz daha kesilerek birbiri üstüne değmesi engellenmelidir. Filmlerin işli alanlarına el ile dokunmamaya özen gösterilmelidir. Film ile folyo arasında toz, leke vb. kalmamalıdır. Montaj için gerekli olan bant önceden montaj masasının üzerine yapıştırılmalıdır. Gereken kadar bant kretuarla kesilip gene kretuarın ucuyla masa camından kaldırılarak film yapıştırılır. Bant yapıştırılırken iş alanına girmemesine dikkat edilmelidir.

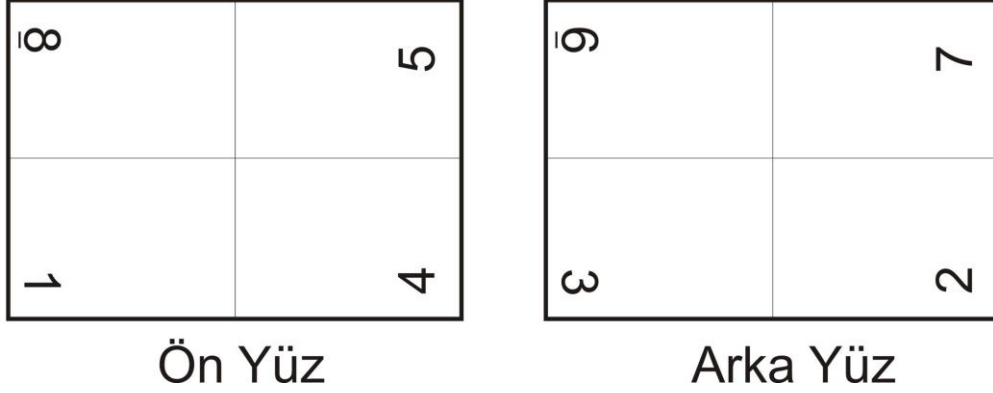
İç içe geçmeli montajda filmleri yapıştırırken işin maketini açarak doğru sıralamanın dikkatlice yapıştırılması gerekmektedir. Atlamalı montajda formalar alt alta sıralanarak cilt yapılır. İç içe geçmeli montajda formalar iç içe geçeceği için forma sayfa numaraları birbirini takip etmez. Örneğin; 8 sayfalık üç formalı iş atlamalı montaj yapıldığında 1. forma 1 ila 8 sayfaları kapsar. 2. forma 9 ila 16. sayfaları kapsar fakat iç içe geçmeli montajda durum aşağıdaki gibi sayfa numaraları farklı olacaktır.

İç içe geçmeli montaj da 8 Sayfalı 3 Forma bir işin 1. Forma Sayfa dağılımı

Şekil2.1: İç içe geçmeli montaj şeması

Atlamalı montaj da 8 Sayfalı 3 Forma bir işin 1.Forma Sayfa dağılımı

Şekil 2.2: Atlamalı montaj şeması

➤ **Gerekliyse rehber ve kontrol şeritlerinin yapıştırılması**

Rehber ve kontrol şeritleri filmde varsa bu işleme gerek yoktur. Aksi halde önceden hazırlanmış rehber ve kontrol şeritleri trasede belirtilen yeri üstten görerek yapıştırılır. Astrolon üzerine rapido ile de rehberler çizilebilir. Bu çizimde trasedeki rehber yerleri esas alınır.

➤ **Baskıda gerekebilecek bilgilerin yazılması**

Baskı ustasının bilmesi gereken makas, forma ve hangi rengin montajı olduğu gibi bilgiler film üzerinde yoksa rapido kalemi ile yazılır. Bu yazıların iş alanlarına gelmemeli, kalıp sarma payına ya da traşa gidecek kısımlara yazılmalıdır.

- **Folyonun pimden çıkarılması pim kullanılmıyorsa bantlarının sökülerek**
➤ **Trasenin üzerinden sökülmesi**

Tek renkli ve tek yüzlü bir işin montajı bitmiş olur.

Çok renkli bir iş ise birinci folyo yerinde kalır. Diğer renklere ait kalıp kopya filmlerinin montajına rehberlik eder. Böyle işlerde montaja hangi renkten başlanacağına doğru karar vermek gerekir.

- **İkinci folyonun pime takılması**
- İkinci renge ait kalıp kopya filmlerinin yapıştırılması

Bu işlem yapılırken birinci rengin filmi ile ikinci rengin filminin üst üste çakışması sağlanmalı ve bu, lup ile kontrol edilmelidir. Diğer dikkat edilmesi gereken hususlar yukarıda açıklanmıştır.

- Gerekirse rehber ve kontrol şeritlerinin yapıştırılması
- Baskıda gerekebilecek bilgilerin yazılması
- İkinci folyonun pimden sökülmesi

Üzerine filmlerin yapıştırıldığı bu folyo diğer renklerin montajı bitene kadar düzgün bir şekilde muhafaza edilmelidir.

➤ **Üçüncü folyonun pime takılması**

Birinci rengin montajı trasenin üstünde hala sabittir.

- Üçüncü renge ait kalıp kopya filmlerinin yapıştırılması

Bu işlem yapılırken birinci rengin filmi ile üçüncü rengin filminin üst üste çakışması sağlanmalı ve bu lup ile kontrol edilmelidir. Diğer dikkat edilmesi gereken hususlar yukarıda açıklanmıştır.

- Gerekirse rehber ve kontrol şeritlerinin yapıştırılması
- Baskıda gerekebilecek bilgilerin yazılması
- Üçüncü folyonun pimden sökülmesi

Üzerine filmlerin yapıştırıldığı bu folyo diğer renklerin montajı bitene kadar düzgün bir şekilde muhafaza edilmelidir.

➤ **Dördüncü folyonun pime takılması**

- Dördüncü renge ait kalıp kopya filmlerinin yapıştırılması

Bu işlem yapılırken birinci rengin filmi ile dördüncü rengin filminin üst üste çakışması sağlanmalı ve bu lup ile kontrol edilmelidir. Diğer dikkat edilmesi gereken hususlar yukarıda açıklanmıştır.

- Gerekirse rehber ve kontrol şeritlerinin yapıştırılması
- Baskıda gerekebilecek bilgilerin yazılması
- Dördüncü folyonun pimden sökülmesi

Üzerine filmlerin yapıştırıldığı bu folyo diğer renklerin montajı bitene kadar düzgün bir şekilde muhafaza edilmelidir.

➤ **Ekstra renk varsa**

- Beşinci folyonun pime takılması

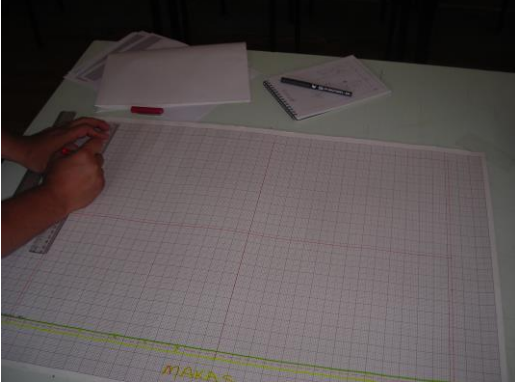
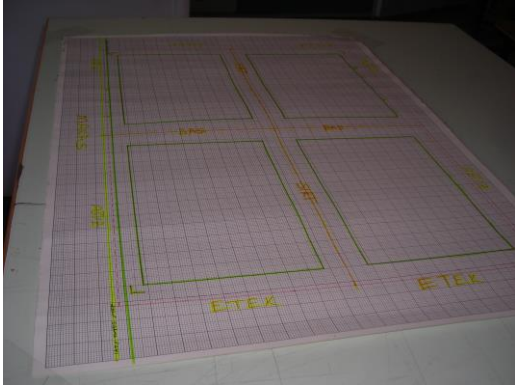
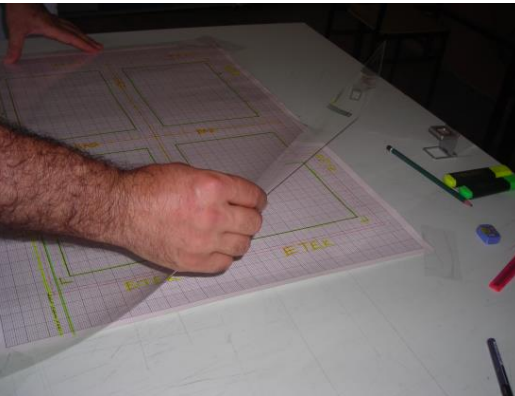
Ekstra renge ait kalıp kopya filmlerinin yapıştırılması: Bu işlem yapılırken birinci rengin filmi ile ekstra rengin filminin üst üste çakışması sağlanmalı ve bu lup ile kontrol edilmelidir. Diğer dikkat edilmesi gereken hususlar yukarıda açıklanmıştır.

- Gerekirse rehber ve kontrol şeritlerinin yapıştırılması
- Baskıda gerekebilecek bilgilerin yazılması
- Beşinci folyonun pimden sökülmesi
- Birinci folyonun pimden sökülmesi

Böylece 4+1 renkten oluşmuş tek yüz bir işin montajı bitmiş olur. Muhafaza edilmiş diğer folyolarla birlikte kalıp birimine sevk edilir.

UYGULAMA FAALİYETİ

Tekniğine uygun atlamalı montaj yapınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İşin ölçülerine trase çiziniz.	➤ Trase montaja şablon oluştururken altlık olduğu için trasenin hatasız olmasına dikkat ediniz.
➤ Traseyi montaj masasına sabitleyiniz.	➤ Trasenin hareketsiz sabit olması üzerine yapıştıracağımız montaj folyosunun ayarlı olmasına sebep olacaktır.
➤ Trase üzerine rehberlere göre forma ön yüz için montaj folyosunu sabitleyiniz.	➤ Montaj folyosu rehberlere göre pime takarak sabitlemelisiniz.

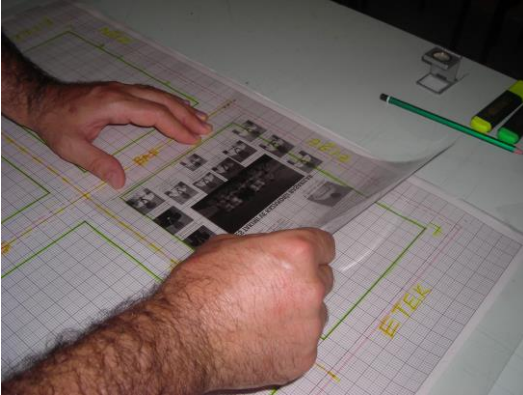
- Atlamalı sayfa dağılımını yapınız.

- İşin maketini yaparak sayfa numaralarının yönlerine dikkat ederek yazmalısınız.

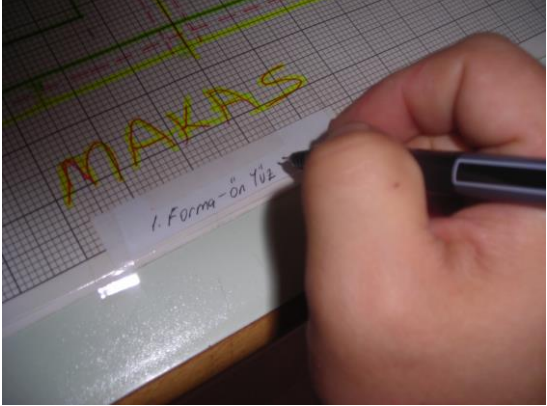

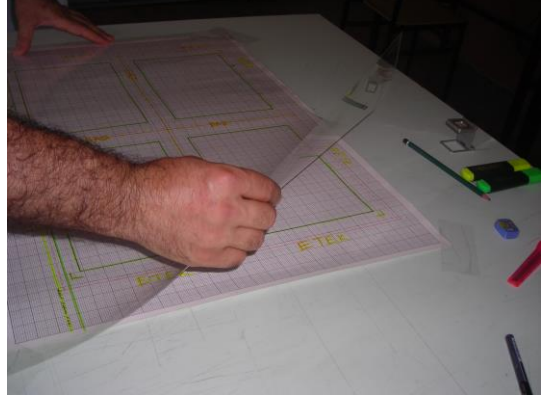
- Sayfa dağılımına göre baş ve sırt yönlerine dikkat ederek filmleri yapıştırınız.

- Forma maketini açarak filmleri emülsiyon yönü, baş ve sırt yönlerine dikkat ederek yapıştırmalısınız.

- Baskıya yardımcı olacak bilgileri yazınız.

- Montaj folyosunun işe gelmeyen bir yerine silinmeyecek şekilde forma numarası ön veya arka yüz olduğu ve renk ismi yazmalısınız.

➤ Montaj folyosunu trase üzerinden sökünüz.	➤ Ön yüz montajı bittikten sonra işin olmadığı yerlerden tutarak folyoyu sökmeliyiz. Aksi takdirde iş olan yerlerde yağlanma ve parmak izi olabilir.
➤ Trase üzerine forma arka yüzün montaj folyosunu sabitleyiniz.	➤ Arka yüzün montaj folyosunu rehberlere göre pime takarak sabitlemeliyiz.
➤ Ön yüzde yaptığımız işlemleri tekrarlayınız.	➤ Yukarıda ön yüzde yapılan uygulamalar aynen tekrar edilerek arka yüzün montajını tamamlayabiliriz.

➤ Diğer formalar için de aynı işlemleri tekrarlayınız.	➤ Yukarıda ön yüzde ve arka yüzde yapılan uygulamalar aynen tekrar edilerek diğer formaların montajını tamamlayabiliriz.
➤ İş bitiminde son kontrolleri yapınız. ➤ Gerekiyorsa işin provasını alınız.	➤ İş bitiminde forma sayısı, filmlerin yönleri, diğer hususlara dikkat edilerek son kontroller yapılmalıdır. İmkân varsa prova baskı ile işin son hali görülmelidir.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evett**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (**X**) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evett	Hayır
1. İşin ölçülerine trase çizdiniz mi?		
2. Traseyi montaj masasına sabitlediniz mi?		
3. Trase üzerine rehberlere göre forma ön yüz için montaj folyosunu sabitlediniz mi?		
4. İç içe geçmeli sayfa dağılımını yaptınız mı?		
5. Sayfa dağılımına göre baş ve sırt yönlerine dikkat ederek filmleri yapıştırdınız mı?		
6. Baskıya yardımcı olacak bilgileri yazdınız mı?		
7. Montaj folyosunu trase üzerinden söktünüz mü?		
8. Trase üzerine forma arka yüzün montaj folyosunu sabitlediniz mi?		
9. Ön yüzde yaptığınız işlemleri tekrarladınız mı?		
10. Diğer formalar için de aynı işlemleri tekrarladınız mı?		
11. İş bitiminde son kontrolleri yaptınız mı?		
12. Gerekiyorsa işin provasını aldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evett” ise “Ölçme ve Değerlendirmeye” geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. İç içe geçmeli montajda tek yüz işlerde kaç tane montaj folyosuna ihtiyaç vardır?
A) 1
B) 2
C) 4
D) Renk sayısı kadar
2. İç içe geçmeli montaj yaparken aşağıdakilerden hangisi kullanılmaz?
A) Trase
B) Film
C) Bilgisayar
D) Aydınlatma
3. İç içe geçmeli montaj yaparken aşağıdakilerden hangisi dikkate alınmaz?
A) Üst yönü
B) Sırt yönü
C) Etek yönü
D) Ağız yönü
4. İç içe geçmeli montaj yaparken baskıya yardımcı bilgilerden hangisi yazılmaz?
A) Forma numarası
B) Firmanın adı
C) Ön veya arka yüz olduğu
D) Renk ismi
5. İç içe geçmeli montaj yaparken aşağıdakilerden hangisi önemlidir?
A) Filmlerin sayfa dağılım şablonuna göre yapıştırılması.
B) Filmin markası
C) Filmin büyüklüğü
D) Filmin türü

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

6. () Tek yüz işlerde renk sayısı kadar montaj folyosu gereklidir.
7. () Montaj yaparken filmlerin emülsiyonu aşağıya bakmalıdır.
8. () Montajda lup kullanmaya gerek yoktur.
9. () Bant yapıştırılırken iş alanına girmemesine dikkat edilmelidir.
10. () İkinci renk filmler yapıştırılırken 1. renk filmi ile çakışmaları sağlanır.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-3

AMAÇ

Tekniğine uygun revoltalı montaj yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

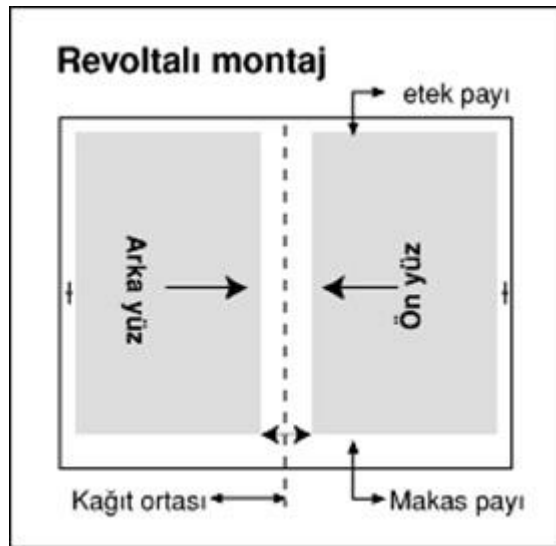
- Revoltalı montajın tanımını ve kullanım yerlerini araştırınız.
- Bu araştırmalar için internet ortamından ve çevrenizdeki matbaa ve basımevlerine giderek burada çalışan montajcılardan yararlanabilirsiniz. Araştırmalar sonucu edindiğiniz bilgi ve deneyimleri arkadaşlarınızla paylaşınız.

3. REVOLTALI MONTAJ

3.1. Tanımı

Aynı kalıpla kâğıdın hem arka hem de ön yüz baskısını yapma işlemine *revolta* denir.

Kâğıdın bir yüzü basılır ve daha sonra aynı kâğıt ve aynı kalıplar kullanılarak arka yüz baskıya geçirilir. Baskısı biten kâğıt ortadan kesildiğinde birbirinin aynısı iki tabaka elde edilmiş olur. Böylece kalıp sayısı ve baskı sayısı yarıya düşer.

Şekil 3.1: Revoltalı montaj şeması

3.2. Revoltalı Montaj yapılacak işler

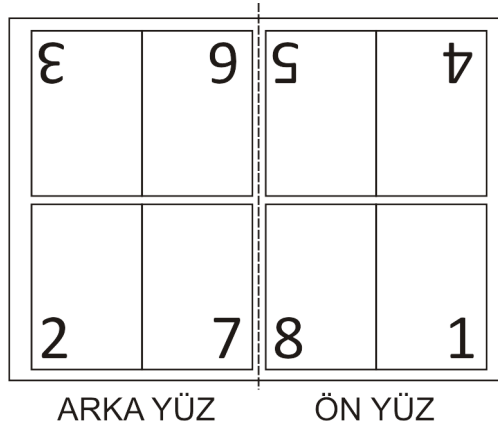
Bu yöntemin uygulanabilmesi için makinenin maksimum baskı ebadı iş için gerekli kâğıt boyutundan en az iki kat büyüklüğünde olmalıdır. Örneğin 50 x 70 cm ebadındaki bir baskı makinede 35 x 50 cm'den daha büyük işler için revoltalı yöntem düşünülemez.

Resim 3.1: Revoltalı montaj yapılacak işler

3.3. Sayfa Dağılımı

Revoltalı montajda formadaki sayfaların hepsi tek yüzde toplandığı için bir forma için tek montaj folyosu yeterlidir. Sayfa dağılımı yapılırken dikkatli olunması gerekir. Forma maketi iki tane hazırlanır. Birinin ön yüzü ile diğerinin arka yüzü yan yana getirildiğinde montajdaki sayfa dağılımı ortaya çıkmış olur. Bu yan yana getirilme işleminde işin özellikleri ve baskıdaki çevrilme şekillerine dikkat edilmesi gerekir.

Şekil 3.2: Revoltalı montaj sayfa dağılımı

3.4. Montaj yapmak

Revolta, etek-makas ve poza olarak iki çeşittir.

Etek-makas revoltada; kâğıt önce makas tarafından baskıya girer, tüm kâğıtlar basıldıktan sonra kâğıt, etek tarafından çevrilerek baskı yapılır.

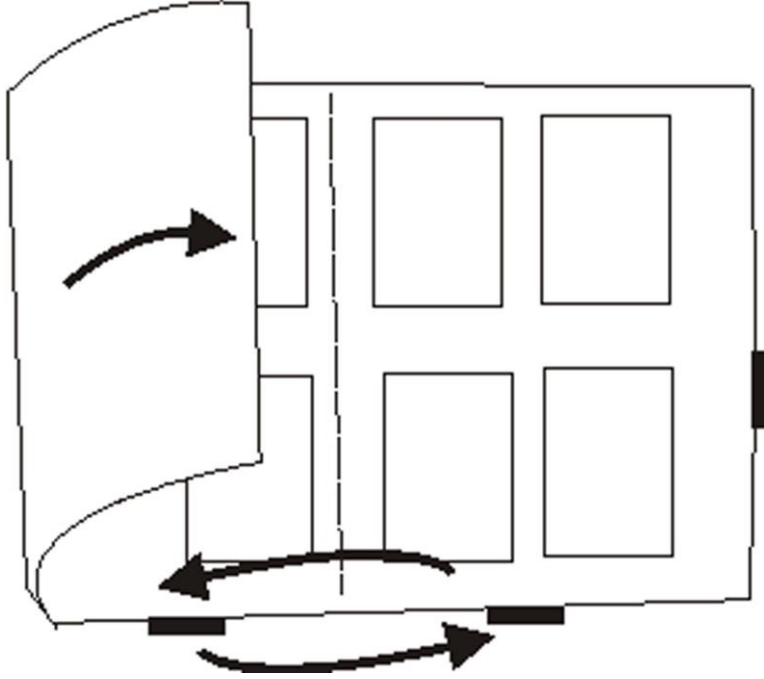
Poza revoltada ise kâğıt sağdan sola ya da soldan sağa ve arkası çevrilerek baskı yapılır. Ayrıca etek-makas revoltada, etekten ve makastan bırakılacak boşluk eşit olmalıdır.

Kâğıdın her iki tarafına baskı yapabilmek için kâğıdı çevirmek gerekir.

Bu çevirme iki çeşittir:

3.4.1. Yanı Üzerine (Poza) Çevirme

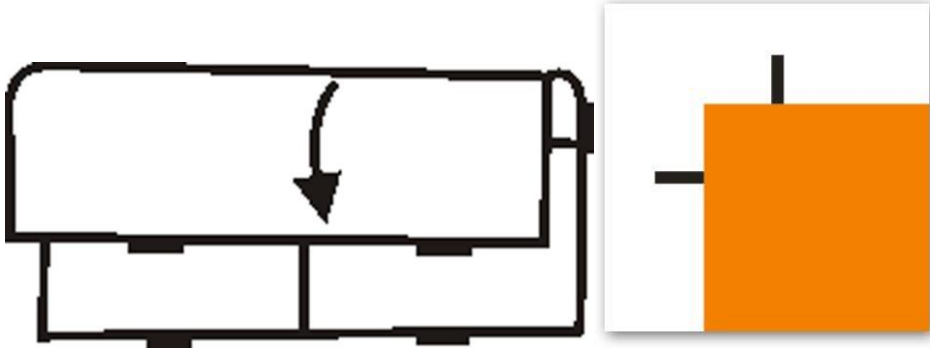
En çok kullanılan çevirme şeklidir. Küçük ebatlı basılacak işin ön ve arka sayfaları kâğıdın bir yüzündedir. Yani kalıpta ön ve arka sayfalar bir aradadır. Kâğıdın her iki tarafı da basılacağından bir tabaka ortadan kesilerek iki ayrı forma elde edilmiş olur. Ebadı biraz büyük olan işlerde önlü arkalı baskıdan sonra kâğıt ortadan kesilmez, yani tek forma şeklindedir. Yine bu çevirme usulünde kâğıdın çok düzgün dik açılı kesilmesi şarttır. Yanı üzerine çevirmede "*sayfa kılavuzu*" değişir, "*baskı kılavuzu*" değişmez.

Şekil 3.3: Revoltalı montajda yanı (poza) üzerine çevirme

3.4.2. Etek-Makas Çevirme

Bu çevirme şeklinde kâğıt öyle çevrilmelidir ki, "*kâğıt kenarı*" ve "*sayfa kılavuzu*" konumu değiştirmeden "*baskı yan kılavuzu*" ile arka arkaya gelebilsin ve muntazam baskı yapabilmek için kâğıdın her iki geniş yüzü dik açıyla kesilebilsin.

Şekil 3.4: Revoltalı montaj da etek-makas çevirme

3.5. Forma Montajında Dikkat Edilecek Hususlar

➤ Sayfa atlamalı montajda dikkat edilmesi gerekenler

Montaja başlamadan önce işin birebir örneğini temin edilir. Toplam sayfa sayısına göre montaj sayfa dağılışı planını hazırlanır. Bu plana göre tam ve yarım formlar ile artan boş sayfalar belli olacaktır. Forma sayısı kadar kâğıdı, kırıp katlayarak işin maketini hazırlanır. Bu kırımlara forma sayfa numaraları sırayla yazılır. Ayrıca maket üzerine forma numarası, ön-arka makas gibi açıklamalarda mutlaka yazılmalıdır. Bu aşamaların çok dikkatli ve titizlikle yapılması gerekir. Buraya kadar yapılabilecek bir hata işin tamamını etkileyecektir. Bundan sonrası filmleri traseye göre montaj folyosuna yapıştırma işlemidir. Bir önceki faaliyette açıklanan hususlara dikkat edilmelidir. Dikkat edilmesi gereken diğer hususlar ise şunlardır: Formaların ön yüzleri ve arka yüzleri ayrı ayrı folyolara yapıştırılmalıdır. Folyolara forma numaraları ön-arka yüz ve renk açıklamaları yazılmalıdır. Hazırlanan maket sırayla açılıp maketteki dağılıma ve işin birebir örneğine göre filmler yerlerine yapıştırılmalıdır. Forma sayfa numarasıyla işin sayfa numaraları birbirini tutmak zorunda değildir. Örneğin maketteki bir numarayı verdiğimiz alana sayfa numarası verilmemiş, giriş önsöz içindekiler gibi numarasız sayfalar gelebilir. Her formanın her yüzü için maketten faydalanılmalıdır. Aksi halde hata kaçınılmazdır.

Montaj bittiğinde kalıp çekiminden önce ozalit yöntemiyle provası alınır. Alınan provaya gerekli kırımlar uygulanarak sayfaların yerlerinin doğruluğu kontrol edilir. Hata yoksa folyolar kalıp çekimine sevk edilir. Hata varsa hatalı formların yeniden montajlanması gerekir.

➤ Revoltalı montajda dikkat edilmesi gerekenler

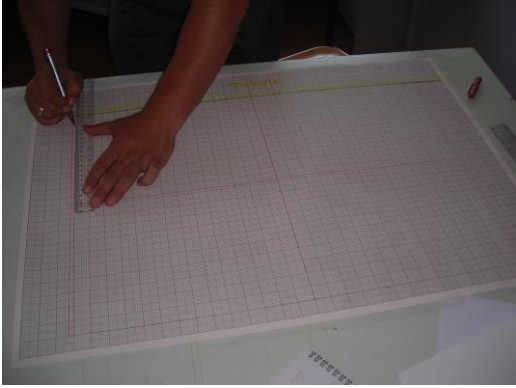
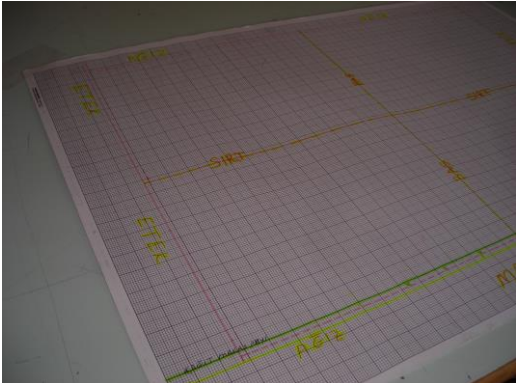
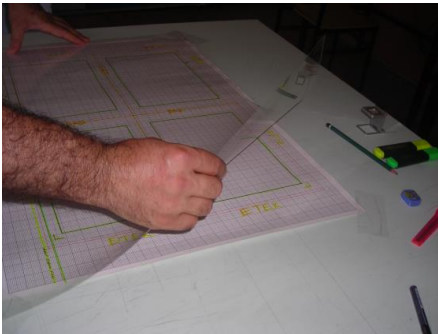
Formadaki sayfaların hepsi tek yüzde toplandığı için bir forma için tek montaj folyosu yeterlidir. Sayfa atımı yapılırken dikkatli olunması gerekir. Forma maketi iki tane hazırlanır. Birinin ön yüzü ile diğerinin arka yüzü yan yana getirildiğinde montajdaki sayfa dağılışı ortaya çıkmış olur. Bu yan yana getirilme işleminde işin özellikleri ve baskıdaki çevrilme şekillerine dikkat edilmesi gerekir.

Montaj bittiğinde kalıp çekiminden önce ozalit yöntemiyle provası alınır. Alınan provaya gerekli kısımlar uygulanarak sayfaların yerlerinin doğruluğu kontrol edilir. Hata yoksa folyolar kalıp çekimine sevk edilir. Hata varsa hatalı formaların yeniden montajlanması gerekir.

➤ **İç içe geçmeli montajda dikkat edilmesi gerekenler**

En önemli nokta iş maketi oluştururken formalar iç içe geçirildikten sonra sayfa numaralarının yazılması gerektiğidir. Aksi halde sayfa dağılımları yanlış olacaktır. Montaj bittiğinde kalıp çekiminden önce herhangi bir yöntemle provası alınır. Alınan provaya gerekli kısımlar uygulanarak sayfaların yerlerinin doğruluğu kontrol edilir. Hata yoksa folyolar kalıp çekimine sevk edilir. Hata varsa hatalı formaların yeniden montajlanması gerekir.

UYGULAMA FAALİYETİ

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ İşin ölçülerine trase çiziniz.	➤ Trase montaja şablon oluşturan altlık olduğu için trasenin hatasız olmasına dikkat ediniz.
➤ Traseyi montaj masasına sabitleyiniz.	➤ Trasenin hareketsiz sabit olması üzerine yapıştıracağımız montaj folyosunun ayarlı olmasına sebep olacaktır.
➤ Trase üzerine rehberlere göre forma ön yüz için montaj folyosunu sabitleyiniz.	➤ Montaj folyosu rehberlere göre pime takarak sabitlemelisiniz.

- Revolta çeşidine göre sayfa dağılımını yapınız.

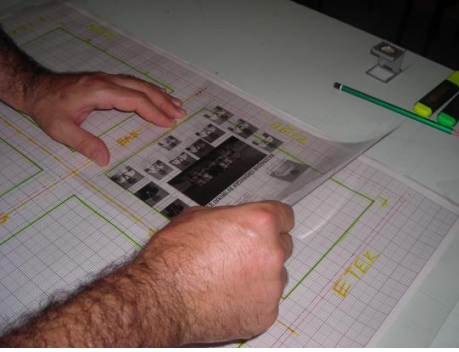
3	9	5	4
2	7	8	1

ARKA YÜZ

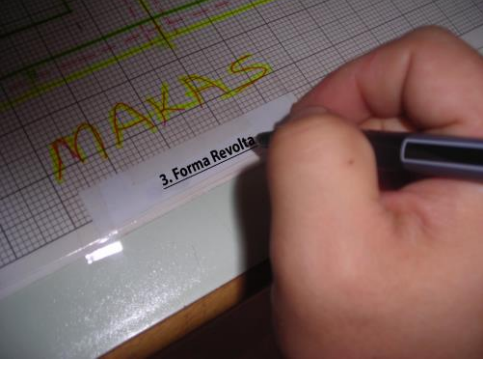
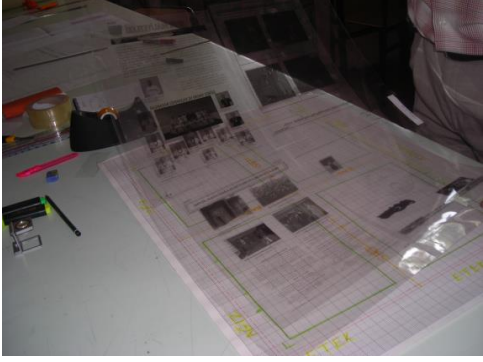
ÖN YÜZ

- İşin maketini yaparak sayfa numaralarının yönlerine dikkat ederek yazmalısınız.

- Sayfa dağılımına göre baş ve sırt yönlerine dikkat ederek filmleri yapıştırınız.

- Forma maketini açarak filmleri emülsiyon yönü, baş ve sırt yönlerine dikkat ederek yapıştırmalısınız.

➤ Baskıya yardımcı olacak bilgileri yazınız.	➤ Montaj folyosunun işe gelmeyen bir yerine silinmeyecek şekilde forma numarası ön veya arka yüz olduğu ve renk ismi yazılmalıdır.
➤ Montaj folyosunu trase üzerinden sökünüz.	➤ Ön yüz montajı bittikten sonra işin olmadığı yerlerden tutarak folyoyu sökmelisiniz. Aksi takdirde iş olan yerlerde yağlanma ve parmak izi olabilir.
➤ İş bitiminde son kontrolleri yapınız. ➤ Gerekirse işin provasını alınız.	➤ İş bitiminde forma sayısı, filmlerin yönleri, diğer hususlara dikkat edilerek son kontroller yapılmalıdır. İmkân varsa prova baskı ile işin son hali görülmelidir. Konumuna getirilerek görüntü kauçuğa aktarılır. Artık görüntü kauçuktan kâğıda aktarılmaya hazırdır.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadığınız beceriler için **Hayır** kutucuğuna (X) işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. İşin ölçülerine trase çizdiniz mi?		
2. Traseyi montaj masasına sabitlediniz mi?		
3. Trase üzerine rehberlere göre forma ön yüz için montaj folyosunu sabitlediniz mi?		
4. Revolta çeşidine göre sayfa dağılımını yaptınız mı?		
5. Sayfa dağılımına göre baş ve sırt yönlerine dikkat ederek filmleri yapıştırdınız mı?		
6. Baskıya yardımcı olacak bilgileri yazdınız mı?		
7. Montaj folyosunu trase üzerinden söktünüz mü?		
8. İş bitiminde son kontrolleri yaptınız mı?		
9. Gerekirse işin provasını aldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda “Hayır” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız “Evet” ise “Ölçme ve Değerlendirmeye geçiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatlice okuyarak doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Revoltalı montajda bir forma için kaç montaj folyosuna ihtiyaç vardır?
A) 1
B) 2
C) 3
D) 4
2. Aşağıdakilerden hangisi revoltalı montajın çevirme yöntemlerinden değildir?
A) Yanı üzerine çevirme yöntemi
B) Ters çevirme yöntemi
C) Etek-makas çevirme yöntemi
D) Poza çevirme yöntemi
3. 50*70 cm bir baskı makinesinde hangi ölçülerin üzerinde revoltalı yöntem düşünülemez?
A) 50*70 cm
B) 70*100 cm
C) 25*35 cm
D) 35*50 cm
4. Revoltalı montaj için aşağıdakilerden hangisi söylenemez?
A) Zamandan tasarruf sağlar.
B) Kalıptan tasarruf sağlar.
C) Kâğıttan tasarruf sağlar.
D) Bir forma için tek bir montaj folyosuna ihtiyaç vardır.
5. Revoltalı montaj için hangisi söylenemez?
A) İşin ön ve arka görüntüleri aynı folyo üzerindedir.
B) İşin filmleri etek, baş, sırt yönlerine dikkat edilerek yapıştırılır.
C) İş ortadan bölecek kesim çizgisi vardır.
D) İşin ön yüzü bitince arka yüz için ikinci folyoya ihtiyaç vardır.

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

6. () Revoltalı montajda bir forma için bir montaj folyosuna ihtiyaç vardır.
7. () Revoltalı montaj işin, baskı makinesinin yarısı ve daha aşağısı ebatlarda düşünülebilir.
8. () Revolta yöntemi kâğıttan tasarruf sağlar.
9. () Etek – makas çevirme yönteminde kâğıt köşeleri 90 derece olmalıdır.
10. () Ters çevirme revolta çevirme yöntemlerinden bir tanesidir.
11. () Revoltalı montajda işin ön ve arka görüntüsü aynı folyo üzerindedir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise “Modül Değerlendirme”ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız beceriler için **Evet**, kazanamadıklarınız için **Hayır** kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. İşin ölçülerine göre trase çizdiniz mi?		
2. Traseyi montaj masasına sabitlediniz mi?		
3. Trase üzerine rehberlere göre forma ön yüz için montaj folyosunu sabitlediniz mi?		
4. Atlamalı sayfa dağılımını yaptınız mı?		
5. Sayfa dağılımına göre baş ve sırt yönlerine dikkat ederek filmleri yapıştırdınız mı?		
6. Baskıya yardımcı olacak bilgileri yazdınız mı?		
7. Montaj folyosunu trase üzerinden söktünüz mü?		
8. Trase üzerine forma arka yüzün montaj folyosunu sabitlediniz mi?		
9. Ön yüzde yaptığınız işlemleri tekrarladınız mı?		
10. Diğer formalar için de aynı işlemleri tekrarladınız mı?		
11. İş bitiminde son kontrolleri yaptınız mı?		
12. Gerekiyorsa işin provasını aldınız mı?		
13. İç içe geçmeli sayfa dağılımını yaptınız mı?		
14. Sayfa dağılımına göre baş ve sırt yönlerine dikkat ederek filmleri yapıştırdınız mı?		
15. Baskıya yardımcı olacak bilgileri yazdınız mı?		
16. Montaj folyosunu trase üzerinden söktünüz mü?		
17. Trase üzerine forma arka yüzün montaj folyosunu sabitlediniz mi?		
18. Ön yüzde yaptığınız işlemleri tekrarladınız mı?		
19. Diğer formalar için de aynı işlemleri tekrarladınız mı?		
20. İş bitiminde son kontrolleri yaptınız mı?		
21. Gerekiyorsa işin provasını aldınız mı?		
22. Revolta çeşidine göre sayfa dağılımını yapınız.		
23. Sayfa dağılımına göre baş ve sırt yönlerine dikkat ederek filmleri yapıştırdınız mı?		
24. Baskıya yardımcı olacak bilgileri yazdınız mı?		
25. Montaj folyosunu trase üzerinden söktünüz mü?		
26. İş bitiminde son kontrolleri yaptınız mı?		
27. Gerekiyorsa işin provasını aldınız mı?		

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki modüle geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	C
3	C
4	B
5	A
6	Doğru
7	Doğru
8	Doğru
9	Yanlış
10	Doğru
11	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ-2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	D
2	C
3	A
4	B
5	A
6	Doğru
7	Doğru
8	Doğru
9	Yanlış
10	Doğru
11	Doğru

ÖĞRENME FAALİYETİ-3'ÜN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	B
3	D
4	C
5	D
6	Doğru
7	Doğru
8	Yanlış
9	Doğru
10	Yanlış
11	Doğru

KAYNAKÇA

- “Matbaa Pratik El Kitabı”, “**2000 Tüyap Matbaacılar Fuarı**” dokümanları”.
- YÜKSEL Adnan, İsmail ÖZBAY, A. Erdoğan ÇAKIR, **Ofset Montaj - Kopya ve Baskı Teknolojisi**, MEB, İstanbul, 1984.